

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

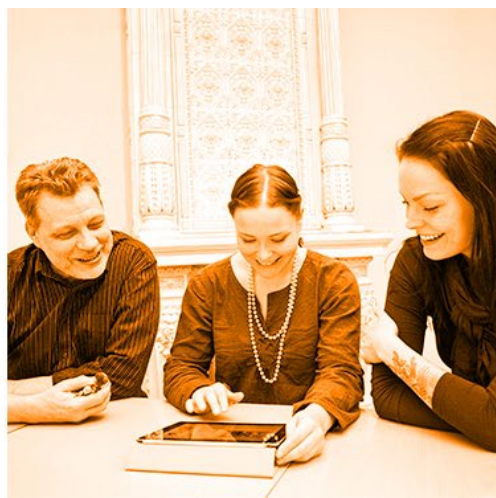
Tämä on rinnakkaistallenne.

This is a self-archived version of the original article.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä /

To cite this article:

Röksä, Jarmo (2020). Tiesitkö, että videoiden ja podcastien tulee olla saavutettavia 23.9.2020? Nuorisotyö 2/2020, 31.

Tiesitkö, että videoiden ja podcastien tulee olla saavutettavia 23.9.2020?

Artikkeli on ilmestynyt Nuorisotyölehdessä 2/2020, s. 31, rinnakaistallemme, kirjoittajan versio.

Kuva: Jarmo Röksä

EU:n saavutettavuusdirektiivi edellyttää, että videot ja podcastit ovat saavutettavia 23.9.2020 alkaen. Aiemmin julkaistuja videoita direktiivi ei vaadi tekstittämään. Julkista rahoitusta saavien organisaatioiden on hyvä tiedostaa, että jatkossa julkaisuun käytettävä aika lisääntyy.

Myös somekanavissa julkaistavan sisällön tulee olla saavutettavaa

Direktiiviä ei voi kiertää julkaisemalla sisältöjä sosiaalisen median palveluissa. Tämä saattaa olla yllätys monelle, mutta saavutettavuus koskee myös kaikkia näillä kanavilla julkaistuja kuvia, infografiikoita ja taulukoita ja ns. *aikasidonnaisia sisältöjä* (podcastit, videot (äänellä tai ilman), animaatiot jne.). Aikasidonnainen media on tekstitettävä ja tekstivastine on tarjottava muun graafisen sisällön yhteydessä.

Millainen on videon tai podcastin tekstivastine ja kuinka se tehdään?

Video/podcast on tekstitettävä 14 vuorokauden kuluttua julkaisemisesta. Joissain palveluissa on tekstitystä helpottavia puheentunnistustyökaluja, mutta näissäkin teksti vaatii editointia ja muiden äänten kuvailutulkkauksia.

Ellei apukeinoja ole käytössä, tekstityksen vaatimaa aikaa voi arvioida nyrkkisäännöllä: Tekstitykseen kuluva aika = [5-10 x videon pituus].

Saavutettava teksti tehdään videon alkuperäiskielellä. Käännökset ovat asiakaspalvelua, mutta direktiivi ei edellytä niitä. Tekstityksen ei tarvitse olla sanasta sanaan. Tärkeää on, että olennainen sisältö kerrotaan. Puhekieleen liittyvien täytesanojen poistaminen tekee tekstistä ymmärrettävämpää ja on sallittua.

Jos videosta ei ilmene, kuka puhuu, se on kerrottava tekstityksessä. Mikäli videosta ei selviä, kuka puhuu (esimerkiksi puhuja vaihtuu kuvituskuvan aikana), se on kerrottava katsojalle. Myös olennaiset äänet on kuvailutulkattava, esimerkiksi näin: [aplodit] [huokaus] [kuorolaulua taustalla] [liikenteen melua].

Ellei infografiikan tai taulukoiden sisältöä kerrota ääniraidalla, näkövammaisille käyttäjille on tarjottava niistä kuvaileva äänivastine.

Tekstivastineena voi tarjota mediatiedoston yhteydestä löytyvää tekstidokumenttia. Podcastissa tämä on usein käytännöllistä. Podcastin voi julkaista myös YouTubessa, jolloin tekstittämisen apuna voi käyttää palvelun omaa tekstitystyökalua.

Suora lähetys – liveinä ei. mutta tallenne tulee tekstittää

Suoraa lähetystä ei tarvitse tekstittää. Tilanne muuttuu, jos se jää tallenteeksi. Tällöin tekstityksen on oltava paikoillaan kahden viikon kuluessa julkaisusta. Tämä on iso työ, jos striimattava tilaisuus kestää tuntikausia.

Toki, mikäli tekstitys on kallista tai kohtuuttoman raskasta, organisaatio voi vedota kohtuuttomaan rasitteeseen. Siihen voi kuitenkin vedota vain väliaikaisesti ja jossain vaiheessa tekstitysvaade on kuitenkin edessä. Poikkeustapaus on kerrottava organisaation sivuilta löytyvässä saavutettavuusselosteessa.

Tekstitys hyödyttää kaikkia

Saavutettava palvelu huomioi erilaiset käyttäjäryhmät, mutta hyvin usein siitä on hyötyä meille kaikille. Käyttötilanne (melu, valoisuus, sää) aiheuttaa saavutettavuusongelmia. Tällöin vaihtoehtoisilla tavoilla esitetty sisältö tekee saavutettavasta sisällöstä saavutettavaa meille kaikille. Kuinka kätevää onkaan katsoa tekstiä videota ruuhkabussissa istuessa!

Jarmo Röksä, viestintäpäällikkö, Humanistinen ammattikorkeakoulu